

OPEN LEVEN

OPEN LEVEN

ERVAAR DE WEG DIE JEZUS WIJST

Gert-Jan Roest

Buijten & Schipperheijn *Motief* - Amsterdam

praktijkcentrum
voor onderzoek en
dienstverlening in
de kerken

Deze uitgave is tot stand gekomen met medewerking van het Praktijkcentrum.

Colofon

© 2019 Gert-Jan Roest, Amsterdam

Behoudens uitzonderingen krachtens de Auteurswet van 1912 mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

Voor het maken van kopieën uit deze uitgave, ook voor zover toegestaan door de Auteurswet, zijn vergoedingen verschuldigd. Voor betaling van vergoedingen en voor toestemming voor het overnemen van gedeelten in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken wende men zich tot de uitgevers, Postbus 22708, 1100 DE Amsterdam.

ISBN 978-94-6369-052-2

Omslagontwerp: © Studio Vandaar, Jedi Noordegraaf, www.studiovandaar.nl

Illustraties gebedshoudingen: Linda Zwart, www.lindazwart.nl

Inhoud

Woord vooraf	7
Inleiding: Open leven	11
1. Vertrouwen	25
2. Vreugde	42
3. Hoop	59
4. Commitment	77
5. Vrijgevigheid	93
6. Verzoening	111
7. Alertheid	129
Uitleiding: amen	146
Dankwoord	159

Woord vooraf

Wat is het?

Voor je ligt het boek *Open leven: ervaar de weg die Jezus wijst*. Het is bedoeld om op een ontspannen manier kennis te maken met de concrete dagelijkse praktijk van het wandelen op de weg van Jezus. Je hoeft geen christen te zijn om dit boek te lezen, maar interesse is wel nodig. Je gaat je in het concrete christelijk leven verdiepen en testen hoe de weg van Jezus in de praktijk werkt. Ook als je christen bent, kan je deze uitdaging (opnieuw) aangaan.

Er is iets voor te zeggen om eerst mijn andere boek te lezen: *Hoopvol leven: ontdek de weg die Jezus wijst*. Dat geeft je een bredere kennismaking met Jezus, de Bijbel, en de christelijke spiritualiteit. Maar als je het liefst leert vanuit concrete ervaringen, dan kan je ook met dit boek beginnen.

Je leert nog meer van dit boek als je het samen met anderen bespreekt en in de praktijk gaat brengen. Op de website www.lerenindekerk.nl, onder de button *Tafelgesprekken voor denkers: Open leven*, kan je (tegen een kleine vergoeding) een cursushandleiding downloaden. Daar vind je gespreksvragen, extra oefeningen, en een aantal tips als je een gesprekskring met acht avonden rond dit boek wilt organiseren (bijvoorbeeld vanuit je kerk).

De gebruikte Bijbelteksten komen uit de Nieuwe Bijbelvertaling (NBV), tenzij anders aangegeven.

Voor wie?

Dit boek is vooral geschikt voor mensen die...

- bereid zijn te reflecteren op hoe ze leven;
- de weg van Jezus werkelijk willen ervaren;
- vragen stellen, nieuwsgierig zijn en verder kijken dan hun neus lang is;
- niet bang zijn voor een uitdaging.

Over de auteur

Dr. Gert-Jan Roest (1966), aanvankelijk werkzaam in de technische sector, had een toenemend verlangen om mensen te helpen het goede nieuws over Jezus te ontdekken. Daarnaast wilde hij kerken ondersteunen om de echtheid van dit nieuws te ervaren en zichtbaar te maken. Gert-Jan is een van de oprichters – en tot medio 2017 leidinggevende – van de christelijke kerk Via Nova in Amsterdam. Sinds 2011 is hij als universitair docent verbonden aan de Master Missionaire Gemeente van de Theologische Universiteit Kampen en sinds 2019 is hij als wetenschappelijk medewerker verbonden aan het missionaire team van de Protestantse Kerk in Nederland.

In de afgelopen jaren was hij doorlopend met allerlei mensen in gesprek over Jezus en de weg die Hij wijst. Daarnaast rondde hij een theologisch proefschrift af over de interactie tussen de boodschap over Jezus en de westerse cultuur (*The Gospel in the Western Context*).

Open Leven (en ook het eerste boek, *Hoopvol Leven*) kan je beschouwen als de neerslag van deze studie en de vele gesprekken. Voor lezers die bovendien geïnteresseerd zijn in de theologische achtergronden van deze boeken, is het een aanrader om Gert-Jans populair-wetenschappelijke boek te lezen: *Verrast door vrijheid: een persoonlijke zoektocht naar christen-zijn in een postchristelijke cultuur* (Buijten & Schipperheijn, 2020).

Gert-Jan woont in Amsterdam, is getrouwd met Sandra en heeft twee zoons.

Over Via Nova

Via Nova is de plek waar dit boek geboren is. Via Nova is een kleine christelijke gemeenschap in Amsterdam. Via Nova betekent ‘nieuwe weg’ en als ondertitel gebruiken we vaak het motto ‘Een nieuwe weg met oude papieren’. Enerzijds zijn er ‘oude papieren’: de Bijbel en de oude en beproefde christelijke weg, een weg die teruggaat op Jezus. Anderzijds is er ook iets nieuws: wij volgen die weg als mensen die midden in Amsterdam staan en nú leven, bewust in contact met de hedendaagse cultuur. We ervaren het als een zoektocht om de weg van Jezus steeds opnieuw te ontdekken en dit boek is daar de vrucht van.

www.vianova-amsterdam.nl

info@vianova-amsterdam.nl

Inleiding: Open leven

Sinds 2002 loop ik in Amsterdam rond. Een prachtige stad. Vijftien jaar heb ik als leider, samen met anderen, mogen bouwen aan een mooie christelijke gemeenschap, die Via Nova is gaan heten. Over Via Nova is van alles te vertellen, mooie dingen en minder mooie dingen (we blijven mensen), maar wat belangrijk is om te weten is dat we altijd zeer open zijn geweest naar andersdenkenden. Iedereen is welkom. Ik heb talloze gesprekken gehad met mensen die geen christen zijn en heb veel van hen geleerd. Gedurende al die jaren heb ik me afgevraagd hoe ik Jezus en zijn weg het beste kon introduceren. Dat heeft geresulteerd in het boek *Hoopvol leven: ontdek de weg die Jezus wijst*.

Mijn vraag over het introduceren kreeg echter na verloop van tijd een vervolg. Want er waren steeds meer mensen die geïnspireerd werden door de persoon van Jezus en de weg die hij wijst. Hoe zou ik hen kunnen helpen om de weg van Jezus ook daadwerkelijk te gaan? Hoe zou ik hen zo kunnen begeleiden dat ze daadwerkelijk die weg van Jezus zouden gaan ervaren? Mijn zoektocht heeft uiteindelijk geresulteerd in het boek dat nu voor je ligt *Open leven: ervaar de weg die Jezus wijst*, inclusief een cursus (zie Woord vooraf).

Dit boek en deze cursus zijn zowel bedoeld voor christenen als voor mensen met andere levensovertuigingen. De weg van Jezus uitproberen zal niemand schaden. Jezus nodigde mensen nadrukkelijk uit zijn onderwijs uit te proberen: “Wat ik onderwijs heb ik niet van mijzelf, maar van hem die mij gezonden heeft [God]. Wie ernaar streeft te doen

wat God wil, zal weten of mijn leer van God komt of dat ik namens mezelf spreek” (Bijbelboek Johannes, hoofdstuk 7, vers 16-17). Dus ga open leven en ervaar de weg die Jezus wijst!

Leefregels voor de weg van Jezus

Toen de christelijke beweging net ontstond, werden mensen nog geen ‘christen’ genoemd, maar ‘mensen van de weg’ (Handelingen 9:2). Ze vertrouwden op Jezus en probeerden zijn manier van leven te volgen. Ze volgden Jezus als de weg, de waarheid, en het leven (Johannes 14:6).

Dat kan vandaag de dag ook. Maar hoe doe je dat? Daar zou natuurlijk heel veel over te zeggen zijn, maar de typering die ik gekozen heb is ‘open leven’:

- open naar het mysterie van Liefde (God) zoals we het door Jezus kunnen leren kennen;
- open naar de ons omringende mensen en wereld;
- open naar hen die ook de weg van Jezus gaan om samen met hen te leren.

Je zou deze open manier van leven ook met drie leefregels kunnen omschrijven:

- (1) *Biddend leven*: dagelijks tijd nemen voor stilte en gebed (open naar God).
- (2) *Hoop verspreiden*: dienstbaar zijn aan de bloei van mensen en de grotere wereld (open naar onze omgeving).
- (3) *Samen op weg gaan*: samen met andere mensen leren om biddend te leven en hoop te verspreiden (open naar ‘reisgenoten’).

In dit boek probeer ik je te laten zien hoe deze open manier van leven eruitziet. Als je op weg gaat om biddend te leven en hoop te verspreiden, en daartoe samen met andere mensen in een leerproces stapt, zal dit je levensstijl vormen. Maar er gebeurt meer. Je ontdekt namelijk dat er iets bijzonders aan de hand is met Jezus' weg. In de Bijbel wordt het een "nieuwe en levende weg" genoemd (Hebreeën 10:20, vertaling NBG'51). Er zit vernieuwende kracht in deze weg. Je ervaart iets van het christelijk geheim, namelijk dat de opgestane Jezus nog steeds een levende werkelijkheid is die ons wil leiden en leren over de weg die we kunnen gaan.

Het gebed van Jezus

Als structuur voor dit boek gebruik ik het gebed dat Jezus ons gegeven heeft. Het is een fascinerend gebed. Dit gebed helpt je niet alleen om biddend te leven maar ook om hoop te verspreiden. De verborgen kracht van Jezus' eigen leven is in zaadvorm aanwezig in dit gebed:

Onze Vader in de hemel, laat uw naam geheiligd worden, laat uw koninkrijk komen en uw wil gedaan worden op aarde zoals in de hemel. Geef ons vandaag het brood dat wij nodig hebben. Vergeef ons onze schulden, zoals ook wij hebben vergeven wie ons iets schuldig was. En breng ons niet in beproeving, maar red ons uit de greep van het kwaad. (Je kan het vinden in het Bijbelboek Matteüs, het zesde hoofdstuk; een iets kortere versie kan je vinden in het Bijbelboek Lucas hoofdstuk elf).

Je zult ontdekken hoe briljant dit gebed is. Door dit gebed van Jezus kan je met vallen en opstaan leren om de diepere betekenis van 'open

leven' te ontdekken. In dit gebed nodigt Jezus atheïsten, agnosten, humanisten, boeddhisten, nieuwe spirituelen, moslims, Joden, en christenen uit om het geheim van zijn liefde te leren kennen en samen met anderen open te gaan leven. Stel je voor dat we op deze uitnodiging zouden ingaan, dan zou een revolutie van liefde deze wereld op z'n kop zetten!

Ik hoop dat je mee op ontdekkingsstocht wilt gaan en Jezus en zijn gebed een kans wilt geven om je fundamenteel te beïnvloeden, zowel je bidden als je dagelijks leven. Bidden en hoop verspreiden in je dagelijks leven zijn op een diepe manier met elkaar verbonden. Vandaar die spreuk van de monniken: 'Ora et labora' (bid en werk). Als je in het gebed jezelf opent voor de liefde van God en via je dagelijks leven en werk jezelf in liefde openstelt naar de omringende wereld, gaat er iets stromen in je leven. Als je op deze manier open gaat leven zal er meer licht in je leven komen. Jezus zei het zo: "Ik ben het licht voor de wereld. Wie mij volgt loopt nooit meer in de duisternis, maar heeft licht dat leven geeft" (Johannes 8:12).

Janneke

Misschien spreekt 'hoop verspreiden' je wel aan maar brengt het onderwerp van gebed ongemak of frustratie naar boven. Ik raakte eens in gesprek met Janneke (niet haar echte naam). Ze was al jaren christen, maar ze was gefrustreerd. Er waren mensen in haar omgeving die enthousiaste verhalen vertelden over bijzondere dingen die ze met God hadden meegemaakt. Daar verlangde Janneke ook naar, maar het leek haar steeds voorbij te gaan. We praatten over haar probleem en ik probeerde wat zinnige dingen te zeggen, maar het gesprek leek wat aan de oppervlakte te blijven. Totdat we het over bidden kregen. Terwijl ze

haar ogen neersloeg zei ze: “Ik bid eigenlijk nauwelijks meer. Af en toe een schietgebedje, maar verder kan ik er niets meer mee. Ik heb het gevoel dat ik maar zit te praten, maar ervaar geen contact met God. Ik ben diep teleurgesteld.”

Het raakte me. Gebed heeft een cruciale rol in het christelijk leven, en Janneke worstelde met deze centrale praktijk. Ook zonder gebed kunnen we ervan overtuigd zijn dat het christelijk geloof waar is. Maar om de echtheid ervan te proeven, om met vreugde te ontdekken dat Jezus ook vandaag leeft, hebben we – naast een christelijke gemeenschap en een gerichtheid op de ons omringende wereld – een persoonlijk gebedsleven nodig. Zonder een persoonlijk gebedsleven kunnen we wel een tijdje meegenomen worden door anderen in een christelijke gemeenschap, maar op den duur wordt onze beleving van de christelijke gemeenschap en de christelijke samenkomst steeds vlakker. Zonder een persoonlijk gebedsleven wordt het christelijk geloof al snel een christelijke vorm van humanisme waarbij je wel christelijke waarden praktiseert (waarvoor oprecht ‘hoera’) maar de levende realiteit in het hart van het christelijk geloof (Jezus) op afstand blijft (echt jammer).

Toen ik hierover met Janneke doorpraatte ontdekte ik dat ze heel weinig hulp had gehad om te leren bidden. Ze had wel inspiratie ontvangen om te bidden en een gevoel dat bidden belangrijk was, maar ze had nooit de verschillende facetten van het gebed leren kennen en wist niet hoe ze meer vanuit haar hart kon bidden zodat het geen mechanische oefening werd.

De zoektocht naar persoonlijk gebed

Ik heb vaker gesprekken met christenen gehad over bidden en heb gemerkt dat heel veel van hen moeite hebben met persoonlijk gebed.